

Küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep dün günü yükselişle tamamladı. ABD’de tüketici güven endeksi Eylül’de yükseleceği tahminlerine karşın sert gerilerken, konut fiyatlarında Temmuz ayında artış görüldü. Almanya’da Ifo iş iklimi güven endeksi Eylül’de genele yayılan bir düşüş gösterdi ve ekonomik görünüme dair zayıf sinyaller verdi. ABD Merkez Bankası (Fed) üyesi Michelle Bowman, Fed’in faiz oranlarını sınırlı bir hızda düşürmesi gerektiğini, çünkü enflasyon risklerinin devam ettiğini ve işgücü piyasasının önemli bir zayıflama göstermediğini ifade etti. Avrupa Merkez Bankası (ECB) üyesi Madis Muller, Ekim ayında faiz indirimine dair net pozisyon belirtmek için erken olduğunu, daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Macaristan Merkez Bankası politika faizini 25 baz puan indirerek %6,5'e çekti. ABD 10 yıllık tahvil faizi %3,74'te yataya yakın seyrederken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi 4 baz puan düşüyle %2,14 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,4 gerilerken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,6 değer kazandı. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksinde %1,9, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde de %0,4 yükseliş görüldü. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,7 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %1,4 düşüş kaydedildi. Altın ons fiyatı %1,1 yükseldi ve Bitcoin %1,5 artışla 64 bin 229 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün pozitif bir seyir izledi. Eylül ayı imalat sanayi kapasite kullanım oranları ile sektörel güven endeksi verileri ekonomik aktivitenin hafif toparlandığını ortaya koydu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, bu yıl için yeni bir vergi paketinin söz konusu olmayacağını, borsa ve kripto vergilerinin de gündemlerinden düştüğünü ifade etti. Hazine ve Maliye Bakanlığı dolar cinsinden 10 yıl vadeli eurobond ihracı için aracı kurumlara yetki verildiğini açıklarken, yeni tahvil

Günlük Değişimler

Dolar/TL	34,11	0,0%	BİST 100	10.030	▲ 1,4%
TR 2Y	41,44	▼ -4 bp	TR 10Y	28,23	■ 0 bp
DX	100,5	▼ -0,4%	MSCI Dünya	3.702	▲ 0,4%
Altın (ons, \$)	2.657	▲ 1,1%	ABD 10Y	3,74	▼ 0 bp
Brent (varil, \$)	75,2	▲ 1,7%	TTF (MWh, €)	35,5	▼ -1,4%
Bitcoin (\$)	64.229	▲ 1,5%	Karbon (ton, €)	63,9	▼ -0,4%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,0%
JP Morgan GÜİ Endeksi	0,6%
Euro/Dolar	0,6%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,5%
Dolar/Japon Yeni	-0,3%
Dolar Endeksi	-0,4%
Dolar/Güney Afrika Randı	-0,5%
Dolar/Meksika Pesosu	-0,6%
Dolar/Brezilya Reali	-1,5%

MSCI Endeksleri (Dolarbazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	1,9%
MSCI Latin Amerika	2,4%
MSCI GÜİ	1,9%
MSCI Asya Pasifik	1,6%
MSCI GÜİ Avrupa	0,9%
MSCI Avrupa	0,9%
MSCI Dünya	0,4%
MSCI Kuzey Amerika	0,3%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
ABD	Yeni Konut Satışları (bin adet)	Ağustos	700	739

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

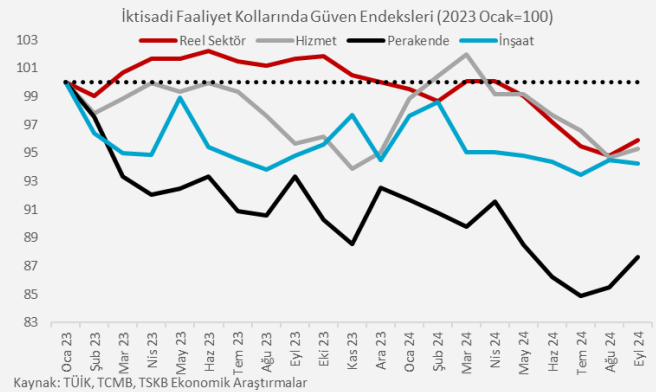
ihracı ile eş zamanlı olarak 2024-2026 vadeleri arasındaki dolar cinsinden 6 adet tahvilin, yeni ihraç edilecek tahvil ile değiştirileceğini ve/veya nakit karşılığı geri alınacağını duyurdu. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, TCMB'nin 2025 yılı başlarında faiz oranlarını düşürmeye başlayacağını, faiz indirimlerine başladığında bile sıkı politika duruşunu sürdürmesini belediklerini söyledi. Fitch ayrıca 2025 yılında TCMB'nin enflasyon projeksiyonlarıyla uyumlu, daha ılımlı bir asgari ücret artışı belediklerini ifade etti. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ABD'de yaptığı açıklamalarda önümüzdeki yıl bu dönemde enflasyonun %20'nin altına gerileyeceğini, %2'nin altında bir cari açık ve %3'ün altında bir bütçe açığı görüleceğini ifade etti. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri dün günü sırasıyla %1,4 ve %1,9 yükselişle tamamladı. Ülke risk primi gerilerken, uzun vadeli TL cinsi tahvil faizleri yatay seyretti. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,1 değer kaybetti.

Yeni günde küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor. Çin Merkez Bankası (PBoC) bir yıllık orta vadeli kredi faiz oranını %2,30'dan %2,0'a düşürdüğünü duyurdu. Bugün küresel tarafta ABD Ağustos ayı yeni konut satış rakamları yayımlanacak. Yurtiçinde ise TCMB Eylül ayı sektörel enflasyon beklentilerini açıklayacak.

ABD'de tüketici güveni Eylül'de hızlı gerilerken, konut fiyatları Temmuz'da yükseldi. Conference Board tüketici güven endeksi Eylül ayında yükseleceği beklentilerine karşın 105,6'dan 98,7'ye geriledi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre konut fiyatları Temmuz ayında aylık bazda %0,3 artış gösterse de, Haziran ayındaki %0,5'lik artışın gerisinde kaldı.

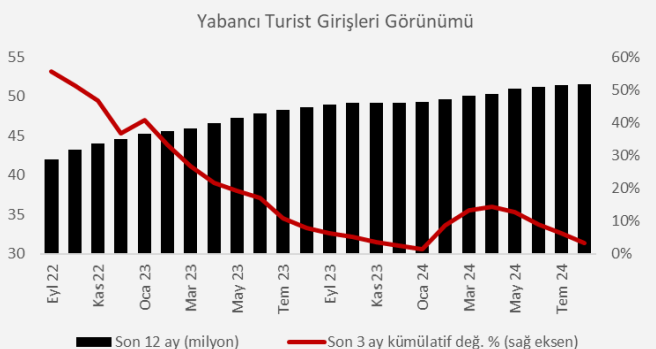
Almanya'da Ifo iş iklimi güven endeksi genele yayılan bir düşüş gösterdi. Eylül ayında endeks beklenti altında kaldı ve 86,6'dan 85,4'e geriledi. Endeksin altı kırılımlarında da düşüş görüldü. Mevcut koşullar ve beklentiler endeksleri sırasıyla 86,4'ten 84,4'e ve 86,8'den 86,3'e geriledi.

Eylül ayı sektörel güven endeksleri ile imalat sanayi kapasite kullanım oranı ekonomik aktivitenin hafif toparlandığını gösterdi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre, Eylül ayında reel sektör güven endeksi 98,0'dan 99,2'ye çıktı. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı da Ağustos ayındaki %75,7'den Eylül'de %75,9'a sınırlı yükseldi. Aynı dönemde inşaat sektörü güven endeksi 88,0'dan 87,8'e gerilerken, hizmet sektörü güven endeksi ve perakende sektörü güven endeksi sırasıyla 111,8'den 112,6'ya ve 107,9'dan 110,6'ya yükseldi.

Şirket ve Sektör Haberleri

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Türkiye Ağustos'ta 6,83 milyon yabancı ziyaretçi ağırladı. Söz konusu sayı, 2023'ün aynı ayına göre %2,5 artış ifade ederken, son 7 ayın yıllık bazda en düşük büyümesi gerçekleşmiş oldu. Son 3 aylık dönemde büyüme %3,2 ile sınırlı kaldı. Yılın ilk 8 ayında ise yabancı ziyaretçi sayısı 2023'ün aynı dönemine göre %7,1 yükseldi ve 35,8 milyona ulaştı.

Şirket ve Sektör Haberleri

Küresel birincil enerji talebinin 2050 yılında günlük 374,1 milyon varil petrol eşdeğerine (mboe/d) ulaşacağı öngörülüyor. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü tarafından yayımlanan “Dünya Petrol Görünümü 2024” raporuna göre, küresel birincil enerji talebinin %24'lük bir artışla 2023 yılındaki 301,1 mboe/d eşdeğerinden 2050 yılında 374,1 mboe/d değerine ulaşması bekleniyor. Tahminlerin kaynak kırılımı incelendiğinde ise petrol talebi 2050 yılına kadar 2023 yılına kıyasla %18 artarak 109,6 mboe/d'ye yükselirken, kömür talebi %37,1'lik bir azalma ile 2023 yılındaki 78,0 mboe/d'den 2050 yılındaki 49,1 mboe/d'ye geriliyor. Bununla birlikte kaynaklar arasında en büyük artışı %346,9'luk oran ile (2023 yılındaki 9,6 mboe/d'den 2050 yılındaki 42,9 mboe/d'ye) hidroelektrik ve biyokütlenin dahil olmadığı diğer yenilenebilir kaynakları gösteriyor.

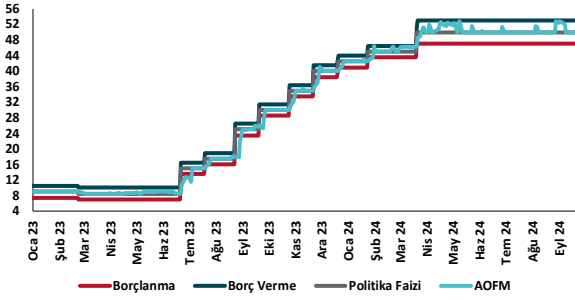
Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) 2023 yılı için “Yenilenebilir Enerji Maliyetleri” raporunu yayımladı. Rapora göre 2023 yılında elde edilen elektriğin küresel ağırlıklı ortalama maliyetleri fotovoltaik güneş, karasal ve açık deniz rüzgar, yoğunlaştırılmış güneş enerjisi (CSP) ve hidroelektrik için düştü. Seviyelendirilmiş elektrik maliyetlerinde ise 2010 yılı ile karşılaştırıldığında en fazla düşüş %90 ile fotovoltaik güneş enerjisi için gerçekleşirken, bunu CSP ve karasal rüzgar enerjisi %70 düşüş ile takip etti. Rapor pil depolama proje maliyetlerinin 2010'a kıyasla %89 azalarak 2023 yılında kilovatsaat başına 273 dolara düştüğünü belirtiyor. IRENA 2000'den bu yana yapılan yenilenebilir enerji kuruluşlarının enerji sektöründe yaklaşık 409 milyar dolar yakıt maliyeti tasarrufu sağladığını vurguluyor.

Uygun rüzgâr ve güneş enerjisi hedefleri belirlemek 2030 yılına kadar üç kat yenilenebilir enerji kapasitesi hedefine ulaşmayı desteklerken küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlayabilir. Climate Analytics tarafından yayımlanan rapora göre küresel rüzgar ve güneş kapasitesinin 1,5°C küresel ısınma ile uyumlu hale gelmesi için 2030 yılına kadar 2022'ye göre beş kat, 2035'e kadar ise sekiz kat büyümesi gerekiyor. Rapor Türkiye'de rüzgar ve güneşten üretilen elektriğin 2030 yılına kadar 2022'ye göre 3-4 kat artarak 160-215 teravatsaate ulaşması gerekiyor. Bunun için de 90 gigavatın üzerinde rüzgar ve güneş enerjisi kurulumu gerekiyor. Climate Analytics Türkiye'nin yenilenebilir enerji hedeflerinin güncellenmesi ve enerji dönüşümünün hızlandırılması gerektiğini vurguluyor.

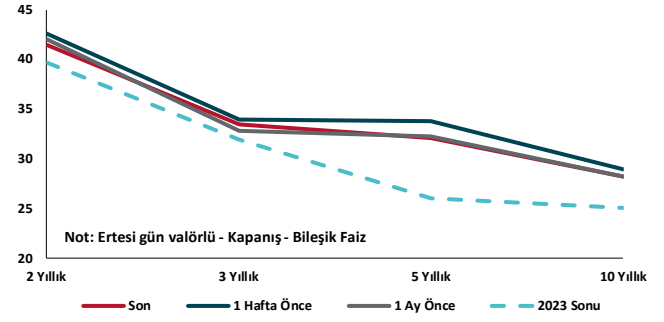
Kalkınma Gündemi

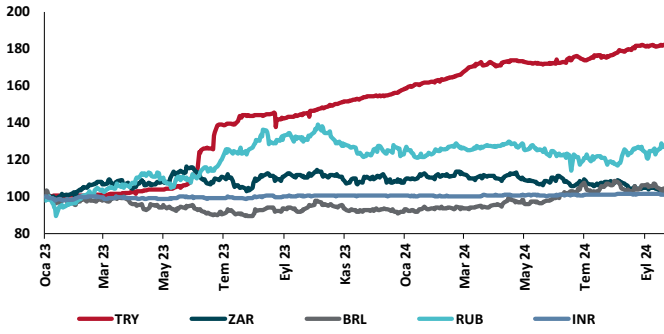
TCMB Faiz Koridoru

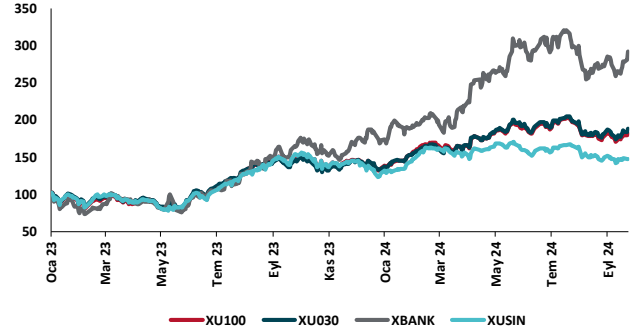
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

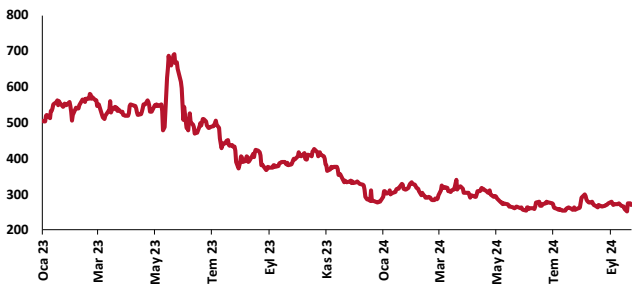
USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)

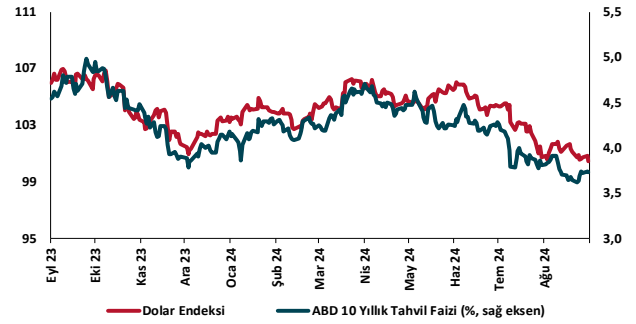
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

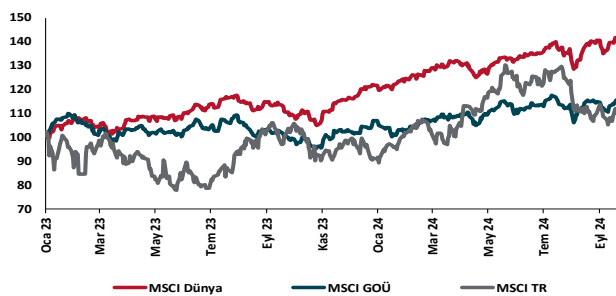
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

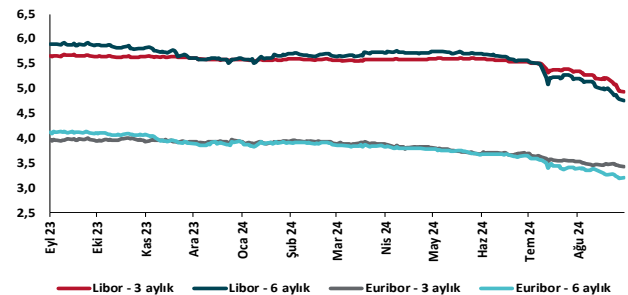
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.